

Ion Creangă

Povestea lui Stan-Pățitul

Ion Creangă

Povestea lui Stan-Pățitul

«Public Domain»

Creangă I.

Povestea lui Stan-Pătitul / I. Creangă — «Public Domain»,

Содержание

Ion Creangă	5
Конец ознакомительного фрагмента.	8

Ion Creangă

Povestea lui Stan-Pătitul

Era odată un flăcău stătut, pe care-l chema Stan. Și flăcăul acela din copilăria lui se trezise prin străini, fără să cunoască tată și mamă și fără nici o rudă care să-l ocrotească și să-l ajute.

Și, ca băiat străin ce se găsea, nemernicind el de colo până colo pe la ușile oamenilor, de unde până unde s-a oploșit de la o vreme într-un sat mare și frumos.

Și aici, slujind cu credință ba la unul, ba la altul, până la vârsta de treizeci și mai bine de ani, și-a sclipuit puține parale, câteva oi, un car cu boi și o vacușoară cu lapte. Mai pe urmă și-a înjghebat și o căsuță, și apoi s-a statornicit în satul acela pentru totdeauna, trăgându-se la casa lui și muncind ca pentru dânsul. Vorba ceea: "Și piatra prinde mușchi dacă șede mult într-un loc".

Și cum s-a văzut flăcăul cu casă și avere bunicică, nu mai sta locului, cum nu stă apa pe pietre, și mai nu-l prindea somnul de harnic ce era. Dintr-o parte venea cu carul, în alta se ducea, și toate treburile și le pune la cale singurel. Nu-i vorbă că, de greu, greu îi era; pentru că, în lipsa lui, n-avea cine să-i îngrijească de casă și de vitișoare cum trebuie. Numai, dă! ce să facă bietul om? Cum era să se întindă mai mult, că de-abia acum se prinsese și el cu mâinile de vatră; și câte a tras până s-a văzut la casa lui, numai unul Dumnezeu știe. De-aceea alerga singur zi și noapte în toate părțile, cum putea, și muncea în dreapta și în stânga, că doar-doar a încăleca pe nevoie, și-apoi atunci, văzând și făcând.

Toate ca toate, dar urâtul îi venea de hac. În zile de lucru, calea-valea; se lua cu treaba și uita de urât. Dar în nopțile cele mari, când era câte o givorniță cumplită și se mai întâmpla să fie și sărbători la mijloc, nu mai știa ce să facă și încotro să apuce, vorba cântecului:

De urât mă duc de-acasă,
Și urâtul nu mă lasă;
De urât să fug în lume,
Urâtul fuge cu mine.

Se vede lucru că așa e făcut omul, să nu fie singur. De multe ori i-a venit flăcăului în cap să se însoare, dar când își aducea aminte uneori de câte i-au spus că au pătimit unii și alții de la femeile lor, se lua pe gânduri și amâna, din zi în zi și de joi până mai de-apoi, această poznașă trebușoară și gingașă în multe privințe, după cum o numea el, gândindu-se mereu la multe de toate... Unii zic așa, că femeia-i sac fără fund. Ce-a mai fi și asta? Alții, că să te ferească Dumnezeu de femeia leneșă, mârșavă și risipitoare; alții alte năstrușnicii, încât nu știi ce să crezi și ce să nu crezi?

Numai nu-i vorbă că am văzut eu și destui bărbați mult mai ticăiți și mai chitcăiți decât cea mai bicisnică femeie. Și așa, trezindu-se el în multe rânduri vorbind singur, ca nebunii, sta în cumpene: să se însoare... să nu se însoare?!

Și, ba s-a însura la toamnă, ba la iarnă, ba la primăvară, ba la vară, ba iar la toamnă, ba vremea trece, flăcăul începe și el a se trece, mergând tot înainte cu burlăcia, și însurătoarea rămâne baltă. Și apoi este o vorbă: că până la 20 de ani se însoară cineva singur; de la 20-25 îl însoară alții; de la 25-30 îl însoară o babă, iar de la 30 de ani înainte numai dracu-i vine de hac.

Tocmai așa s-a întâmplat și cu flăcăul acesta că, până la vremea asta, nici el de la sine, nici prietenii, nici babele, cătu-s ele de-a dracului, de prefăcute și iscoditoare, tot nu l-au putut face să se însoare.

Stan era om tăcut în felul său, dar și când da câte-o vorbă dintr-însul vorba era vorbă, la locul ei, și nu-l putea răpune te miri cine.

Mulți trăgeau nădejdea să-l ia de ginere, dar flăcăul era chitit la capul său și nu se da cu una, cu două. Și așa, de la o vreme, și prietenii și babele, lehametindu-se, l-au dat în burduful dracului și l-au lăsat pe seama lui, să facă de-acum înainte ce-a ști el cu dânsul, că ei și-au luat toată nădejdea.

Amu, într-una din zile, flăcăul se scoală de noapte, face mămăligă îmbrânzită și ce-a mai dat Dumnezeu, pune mâncarea în traistă, înjugă boii la car, zice Doamne-ajută și se duce la pădure, să-și aducă un car de lemne. Și ajungând el în pădure pe când se mîjea de ziuă, a tăiat lemne, a încărcat carul zdravăn și l-a cetluit bine, și pîn-or mai mânca boii, s-a pus să mănânce și el ceva. Și după ce a mâncat cât a trebuit, i-a mai rămas o bucățică de mămăligă îmbrânzită și, făcând-o boț, a zis: "Ce s-o mai duc acasă? ia s-o pun ici pe teșitura asta, că poate-a găsi-o vreo lighioaie ceva, a mânca-o și ea și-a zice-o bodaproste". Și punând mămăliga pe teșitură, înjugă boii, zice iar un Doamne-ajută și, pe la prânzișor, pornește spre casă. Și cum a pornit el din pădure, pe loc s-a și stîrnit un vifor cumplit, cu lapoviță în două, de nu vedeai nici înainte, nici înapoi. Mânia lui Dumnezeu ce era afară! să nu scoți cîne din casă, dar încă om! Însă dracul nu caută mai bine; la așa vreme te face să pierzi răbdarea și, fără să vrei, te vîră în păcat.

În acea zi, Scaraoschi, căpetenia dracilor, voind a-și face mendrele cum știe el, a dat poruncă tuturor slugilor sale ca să apuce care încotro a vedea cu ochii, și pretutindene, pe mare și pe uscat, să vîre vrajă între oameni și să le facă pacoste.

Atunci dracii s-au împrăștiat, iute ca fulgerul, în toate părțile. Unul din ei a apucat spre păduri, să vadă de n-a putea trebălui ceva și pe-acolo; doar a face pe vrun om să bârfească împotriva lui Dumnezeu, pe altul să-și chinuiască boii, altuia să-i rupă vrun capăt sau altceva de la car, altuia să-i schilodească vrun bou, pe alții să-i facă să se bată pînă s-or ucidă, și câte alte bazaconii și năzbutii de care iscodește și vrăjește dracul.

Ce-or fi isprăvit ceilalți draci nu știm, dar acestui de la pădure nu i-a mers în acea zi. S-a pus el, nu-i vorbă, luntre și punte ca să-și vîre codița cea bârligată undeva, dar degeaba i-a fost, că, pe unde se ducea, tot în gol umbla.

Și tot cercând el ba ici, ba colea, înspre seară numai ce dă de-o pîrtie. Atunci se ia tiptil-tiptil pe urma ei și se duce tocmai la locul de unde încărcase Stan lemnele. Și, când colo, găsește numai locul, pentru că flăcăul, după cum am spus, de mult ieșise din pădure și se dusesese în treaba lui.

Văzând el dracul că nici aici n-a izbutit nimica, crâșcă din măsele și crapă de ciudă, pentru că era îngrijit cu ce obraz să se înfățișeze înaintea lui Scaraoschi; și-apoi, afară de aceasta, era buimac de cap și hămesit de foame, de atîta umblet.

Și cum sta el pe gânduri, posomorât și bezmetic, numai iaca ce vede pe-o teșitură un boț de mămăligă. Atunci, bucuria dracului! Odată-o și halește și nu zice nimica. Apoi, nemaivînd ce face, își ia coada între vine și se întoarce la stăpînu-său, și, cum ajunge în iad, Scaraoschi îl întreabă:

– Ei, copile, ce ispravă ai făcut? Câte suflete mi-ai arvonit? Dă-ți solia!

– Ia, mai nimica, stăpâne, răspunse dracul, rușinat și tremurînd ca varga de frică; se vede c-am pornit într-un ceas rău. Vremea a fost prea dimpotrivă, cum știți, și numai un om a venit azi în pădure, dar și-acela a scăpat de mine, căci am dat în urma lui târziu, tocmai când se dusesese. Noroc numai c-am găsit pe-o teșitură un boț de mămăligă, de-am mâncat, căci îmi gârâiau mațele de foame. Alta nu mai știu nimica, întunecimea-voastră.

– Ei bine, zmârdoare urăcioasă ce ești, de mâncat ai mâncat boțul cel de mămăligă, dar ce-a zis omul acela când a pus mămăliga acolo, pe teșitură, ai tu la știință?

– Ba de asta nu știu nimica, stăpâne., Apoi, ce păzești tu alta, dacă nu știi nici macar ceea ce vorbesc muritorii? Să-ți spun eu dară, deși n-am fost în pădure, ca tine: a zis că cine-a mânca boțul cel de mămăligă să zică bodaproste. Zis-ai tu ceva când ai mâncat-o?

– Ba n-am zis nimica, stăpâne., Așa? În loc să-ți dai osteneală ca să afli pînă și gândul oamenilor, tu nu știi nici măcar ceea ce vorbesc ei? Mai pot eu să am nădejde în voi? Ei, las' că-ți găsesc eu acuș leacul; te-i învăța tu minte de altă dată! Hai, pornește acum degrabă la omul acela, și să-i slujești taman trei ani de zile, cu credință, la ce te-a pune el! Simbrie în bani să nu primești de

la dânsul, ci să faci tocmală că, după ce ți-i împlini anii, să ai a lua din casa lui ce-i vrea tu; și aceea are să fie de trebuință la talpa iadului, că au început a putrezi căpătâiele... Ia să vedem, ți-a veni în cap ce ai să iei? hai, gata ești? ia-ți tălpășița!

– Gata, stăpâne, iaca, pornesc! Atunci dracul dă o raită pe la talpa iadului, să vadă ce lipsește, și apoi iese iute ca scânteia și se tot duce înainte la slujbă, după porunca lui Scaraoschi. Și când pe aproape de casa lui Stan, dracul s-a prefăcut într-un băiat ca de opt ani, îmbrăcat cu straie nemțești, și umbla zgribulind pe la poartă. Stan era acasă și chiar atunci luase ceaunul de pe foc, ca să mestece mămăliga; și numai iaca ce vede că se reped câinii să rupă omul, nu altăceva, și când se uită mai bine, ce să vadă? Vede un băiat că se acățara pe stâlpul porții, de teama câinilor. Atunci Stan aleargă la poartă, zicând:

– Țibă, Hormuz, na, Balan, nea! Zurzan, dați-vă-n lături, cotarle! Da' de unde ești tu, măi țică? și ce cauți pe-aici, spaima câinilor?

– De unde să fiu, bădică? Ia, sunt și eu un băiat sărman, din toată lumea, fără tată și mamă, și vreau să intru la stăpân.

– Să intri la stăpân? d-apoi tu nici de păscut găștele nu ești bun... Cam de câți ani îi fi tu?

– Ia, poate să am vro treisprezece ani., Ce spui tu, măi? Apoi dar bine-a zis cine-a zis, că vrabia-i tot pui, dar numai dracul o știe de când îi... Eu de-abia ți-aș fi dat șapte, mult opt ani. Dar ce, Doamne iartă-mă! pesemne că și straiele acestea pocite fac să arăți așa de sfrijit și închircit. Am mai văzut deunăzi umblând pe aici prin sat un ciofligar de-alde tine, dar acela era oleacă mai chipos și altfel îmbrăcat:

Cu antereu de canavață,
Ce se ținea numa-n ață,
Și cu nădragi de anglie,
Petice pe ei o mie.

Și când mergea pe drum, nădragii mergeau alătura cu drumul: căci umbla după strâns pielcele, și cum trecea pe la poarta mea, de-abia l-am scos din gura lui Zurzan; l-a pieptănat de i-au mers peticele. Vorba ceea: "Aș veni desară la voi, dar mi-e rușine de câini". Și acum parcă-l văd cât era de ferfenișos și cum își culegea boarfele de pe jos. Oleacă de n-ai pățit și tu ca dânsul. Și cum te cheamă pe tine?

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.